

**A**

**PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM  
ORVOSTUDOMÁNYI ÉS  
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI CENTRUM**

**BELSŐ FINANSZÍROZÁSA**

**ÉS**

**DECENTRALIZÁLT GAZDÁLKODÁSA**

**Pécs, 2003.**

## 1. Alapelvek

A belső gazdálkodási költségvetést az állami információs rendszert kiszolgáló Egyetemi költségvetés mellett el kell készíteni. Ez a belső finanszírozás alapja.

A gazdálkodási keretek decentralizálása lehetővé teszi azt, hogy a gazdálkodással kapcsolatos döntéseket az a vezető hozza, aki a legtöbb információval rendelkezik. A döntés lehetőségével együtt kell, hogy járjon a *pénzügyi és gazdálkodási felelősség* növekedése is.

Működtetni kell a gazdálkodási jogkörhöz és felelősséghez tartozó ösztönzési, illetve szankcionálási rendszert.

A likviditás kritikus időszakában a gazdálkodási tartalékot magasabb értékben kell megállapítani.

Az általános feltételeket biztosító központi kiadás, központi üzemeltetési költség, továbbá a tartalék fedezetének biztosítása után a szervezeti egységek működési keretei megállapíthatók.

Az OM forrásából származó oktatási- kutatási gazdálkodási keretet a normatív finanszírozás, valamint a kutatás-támogatásra normatívan biztosított fedezetből a PTE Gazdasági Tervéből az ÁOK-val kötött megállapodásban kell rögzíteni.

Az OEP forrásból, a betegellátás teljesítmény alapú normatív finanszírozását az alábbi összetevőkből határozhatjuk meg:

- a. Járóbeteg ellátás
- b. Fekvőbeteg ellátás
- c. Esetfinanszírozott betegellátás
- d. Tételes elszámolású anyagok, implantátumok.
- e. Regionális és területi ágyak után járó bázisfinanszírozás

Mindezek mellett a központi diagnosztikai egységeknek a fekvőbeteg-ellátás részére végzett vizsgálatait a járóbeteg finanszírozási pont szerint, vagy a megállapodás szerinti belső értéken térítik az egyes klinikák.

A központi feladatokat ellátó szervezeti egységek kereteit bázisfinanszírozás szerint kell megállapítani. A központi feladatokat ellátó szervezeti egységek felsorolását melléklet tartalmazza a finanszírozásuk költségvetési források közötti megoszlások arányával együtt.

A központi feladatokat ellátó egységek szervezetét, működését és gazdálkodását az Elnök háromévenként legalább egyszer vizsgálta felül a gazdasági igazgatóság és a klinikák képviselőiből – egyes esetekben külső szakemberekből – álló ad hoc bizottságokkal. A bizottságok jelentését, valamint az abban foglalt javaslatok alapján tett intézkedéseket az OEC tanács ülésén ismertetni kell.

A belső elszámolás alapja az ún. belső keretterheléses rendszer. Ez érinti a diagnosztika költségét és az igénybevett központi szolgáltatásokat (telefonközpont, nyomda, a betegélelmezés, a mosoda és a teherszállítás).

A teljesítmény alapú finanszírozás a gazdálkodási keretek jelentős átrendezését eredményezte, ezért az esetlegesen csődhelyzetbe kerülő szervezetek működtethetőségével kapcsolatos intézkedések kidolgozására a Elnök által felkért klinikai és gazdasági szakemberekből álló vegyes bizottságot kell létrehozni, melynek vezetője a finanszírozással foglalkozó Elnökhelyettes.

Az OEP előírások szerint az OEC köteles gyógyszer (antibiotikum) bizottságot működtetni a gyógyszerköltségek minimalizálása érdekében.

## **2. A finanszírozás forrásai**

### **2.1. Oktatási Minisztérium**

Finanszírozza az Egyetemi oktatást. A képzési és fenntartási költségeket normatív elv szerint. A dologi és a bér előirányzat között az átcsoportosítás nem engedélyezett.

A támogatás elméleti intézetek és a klinikák közötti megosztását megállapodásban rögzítik évente. A klinikák között a megosztás a graduális oktatás óraszámai alapján történik.

### **2.2. Országos Egészségbiztosítási Pénztár**

A betegellátás teljesítmény finanszírozási rendszerében a szolgáltatások zömét teljesítményarányosan, néhány feladatot speciális szabályok szerint finanszíroz. A bér és a dologi előirányzatok között az átcsoportosítás megengedett.

## 2.3. Egyéb bevételek

### 2.3.1. Saját bevételek

A Főhatóság az Egyetemi költségvetésben a saját bevétel tervezett összegét meghatározza. Ha a saját bevétel elmarad a tervezettől költségvetési hiány keletkezik. A tervezetet meghaladó bevétel esetén a többletbevétel felhasználásához a jelenlegi szabályok szerint a Főhatóság engedélye szükséges.

Ide tartoznak az alaptevékenységből származó bevételek, mint pl. térítéses betegellátás, különféle bérbeadások, valamint az idegen nyelvű orvoscépzés.

Egyes bevételeket a PTE Gazdálkodási Szabályzatában megállapított mértékű kötelező befizetés terheli.

### 2.3.2. Átvett pénzeszközök

A csoportba tartozó pénzeszközök felhasználására az átadóval kötött szerződés, valamint az OEC belső szabályozásai az irányadóak.

## 3. A finanszírozási források szervezeti egységekre történő lebontása

### 3.1. Klinikai intervenciók alap és a tartalék

A **tartalék** nagyságrendje az OEP teljes havi bevétel (kivéve esetfinanszírozott) 5 % -a központi tartalék és 5 %-a az un. klinikai intervenciók alap.

A tartalék olyan központi kifizetésekre szolgál, melyek az OEC központi feladataihoz kapcsolódnak, valamint a szezonális ingadozások kiegyenlítő finanszírozására nyújt fedezetet. Felhasználásáról a finanszírozandó feladatok ismeretében az Elnök dönt, a felhasználást a Gazdasági Igazgató engedélyezi.

A **klinikai intervenciók alap** az OEP finanszírozásban részesített egyes szervezeti egységet olyan gyógyító és/vagy diagnosztikus tevékenységéi/ből származó veszteség/ek/ kompenzálására szolgál, amely/ek/ az OEP-financezírozás „visszasságaiból” származnak; de csak abban az esetben kerülhet sor kompenzációra, ha

a szóban forgó tevékenység/ek/re akkreditációs szempontból, vagy egyéb közös érdekből szükség van.

A kompenzációról az érintett Klinika igazgatójának írásban indokolt kérésre az elnökség dönt annak figyelembe vételével, hogy a szóban forgó tevékenység veszteséges-e vagy sem. Az intervenciós alap hosszabb távon fel nem használt része a klinikák és diagnosztikus egységek fejlesztési, profilváltási és egyéb a hatékonyabb működést szolgáló intézkedések megtételének segítésére szolgál.

Az elosztás pályázati úton történik.

*Átmeneti időszakban a tartalékok elsősorban a likviditási problémák megoldását szolgálják. A likviditás tartós megteremtése után töltik be a fenti funkciójukat.*

### **3.2. Elvi egyesített keretek**

A belső gazdálkodási költségvetésben megállapított keret, amely a betegellátás teljesítménye alapján folyamatosan korrekcióra kerül. Az egyéb bázis finanszírozású egységek kerete egyben a tényleges gazdálkodási keret is.

A Kar rendelkezésére álló tancélos-beteg keretnek a Klinikák közti szétosztása az Elnökség által meghatározott elvek alapján történik.

A betegellátás kereteit a havi jelentett betegforgalom adatai alapján az OEP által elismert teljesítmény figyelembevételével folyamatos korrekció alapján kerül megállapításra. A regionális és területi ellátásért folyósított bázis finanszírozás az ilyen jellegű ágyakat működtető Intézetek havi működési keretében arányos résszel jelentkezik. A speciális finanszírozási szabályok szerinti esetek utáni térítést, közvetlenül a feladatot ellátókhöz irányítjuk.

### **3.3 A beralap megállapítása**

A bér gazdálkodás endofinanszírozottá válása időpontjában rögzítjük a szervezett álláshelyek számát, a hozzájuk tartozó alapilletményt és az illetménypótlékokat (vezetői, oktatói, nyelvtudási, munkahelyi) a folyósítás jogcímét, összegét.

Egyes Intézetekben a jelenlegi létszám eltér a teljesítmény arányos létszámtól. Az intézeti gazdálkodásban vezetői követelmény a folyamatos létszám és bérelemzés. A szakmai sajátosságok szerint kell a dologi és a bér költség arányát meghatározni. A bérarány kiugró megváltozása esetén az adott intézetben vizsgálatot kell indítani, és a korrekciót elrendelni az egyensúly beállítása érdekében.

Ezen előírányzatot az alábbi változó bérelemek egészítik ki:

- ügyelet, készenlét
- túlóra
- műszakpótlék
- szabadság miatti átlagkereset, szabadságmegváltás
- betegszabadság, intézmény által fizetett táppénz
- jutalom, belső helyettesítés, végkielégítés, jubileumi jutalom

#### **4. A gazdálkodási keretek felhasználási szabályai**

Önálló gazdálkodási jogkörű egységnek tekinthető az a szervezeti egység, amelynek tevékenysége elkülöníthető, elszámolásra és gazdálkodásra képes, felelős vezetője van, aki felelősségre vonható. Az OEC-en belül az előbbi kritériumoknak megfelelő egységek gazdálkodási önállósága csak részleges lehet, mivel az önálló jogi személy az Egyetem és az ezzel kapcsolatos jogok és kötelezettségek rá érvényesek.

##### **4.1. Az önálló gazdálkodási egységek vezetőinek rendelkezési jogköre és felelőssége**

**A szervezeti egységek vezetőinek rendelkezési joga** kiterjed a jogszabály és a belső szabályzati előírások betartásával a működésükhöz rendelkezésre bocsátott keretekre a megtakarításaik felhasználására, átcsoportosítására az érvényes jogszabályok és belső szabályozások betartásával

##### **A szervezeti egység vezetőinek kötelezettségei:**

A központi kezelésben lévő keretek terhére nem vállalhat kötelezettséget. A források közötti átcsoportosítás nem járhat feladat elmaradással, fedezetlen kötelezettség vállalással. A kutatási pénzeszközök felhasználásánál a finanszírozó által meghatározó felhasználási és elszámolási szabályokat köteles betartani. **A gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi és belső szabályok megsértőit fegyelmi kötelezettség, anyagi károkozás esetén pedig anyagi kártérítési kötelezettség terheli.**

#### **4.2. A gazdálkodás anyagi és személyi feltételei**

Az új finanszírozási rendszer működtetésének segítése érdekében a gazdálkodásban tevékenyen résztvevők anyagi ösztönzésére fedezetet kell biztosítani. A szervezeti egységenként célszerű külön, a kisebb szervezeti egységeknél közös gazdasági ügyintézői státuszt létrehozni. Az önállóan gazdálkodó egységek vezetői részére vezetői prémium kerül megállapításra. A prémium kifizetése félévenként történik, ha az adott szervezeti egység gazdálkodása ezt nem zárja ki.

#### **4.3. A bérlelőirányzat felhasználása**

A szabályozás hatálybalépésekor rögzített állások, ügyeletek, készenlétek száma csak a tartósan fennálló (min. 6 hónap) előirányzat megtakarítása esetén növelhető a Gazdasági Igazgató engedélyével.

Az ügyeletek, készenlétek száma a klinikai Elnökhelyettes engedélyével csak a minimális ellátási kötelezettség szintjéig csökkenthető.

#### **4.4. A dologi előirányzatok felhasználása**

A havi gazdálkodási keretek felhasználásakor, vagy annak lekötésénél külső szervek szolgáltatás, áru, eszköz megrendelésénél a szervezeti egységnek meg kell határozni a megrendeléssel lekötött, illetve terhelt forrást. A szervezeti egységek szabad keretei terhére az OEC gyógyszerútból gyógyszert, infúziót stb. vételezhetnek, belső egészségügyi és nem egészségügyi szolgáltatást vehetnek igénybe, a raktárból vételezhetnek anyagokat és eszközöket, eseti beszerzést kezdeményezhetnek a Gazdasági Igazgatóság illetékes osztályánál, megrendelést adhatnak ki külső szerveknek a Gazdasági Igazgatóság ellenjegyzésével (kötelezettség vállalással). Abban az esetben, amikor az adott termékből a Gyógyszertár vagy a Raktár készlettel rendelkezik beszerzés nem kezdeményezhető.

**Megrendelés, beszerzés csak a szervezeti egység vezetője engedélyével történhet.**

A házipénztári ellátmány kezelése csak a szabályok szerint történhet.

Az Egyetem önálló külkereskedelmi joga alapján a vonatkozó szabályok szerint rendelhetnek külföldi árut. Vámkezelés csak a vámügyintéző közreműködésével történhet.

**A megrendeléseknél, beszerzéseknél a PTE Közbeszerzési Szabályzatának és a Közbeszerzési Törvénynek az előírásait is be kell tartani.**

#### **4.4.1. Közvetlen beszerzések**

Az értékesítést bonyolító partnerrel célszerű előre megegyezni a fizetési módban. A készpénz kímélő fizetési mód alkalmazása biztonságosabb a szervezeti egységnek és az OEC-nek is.

**Megrendelés csak az OEC Gazdasági Hivatal ellenjegyzésével és a lekötés igazolása után továbbítható.**

#### **4.4.2. Házipénztári ellátmány**

Kisebbségi beszerzések, illetve külső szolgáltatások vehetők igénybe a terhére. Az ellátmány a kihelyezésekkor lekötésként az elszámoláskor teljesítésként kerül terhelésre a gazdálkodó egység keretében.

#### **4.4.3. A keret időbeni felhasználása**

A szervezeti egység a keretét havi ütemezésben kapja. **A havi keret betartása kötelező.** A keretek túllépésének következményeit a szankciók között részletezzük.

### **5. Az előirányzatok és felhasználások nyilvántartása**

A dologi előirányzatok, valamint az előirányzatok lekötése és felhasználása a Gazdasági Igazgatóságon történik. Az egyes intézetek rendelkezésre álló kereteit, illetve a havi teljesítménytől függő módosításait az érvényes szabályok alapján állapítják meg.

A keretek terhelésében belső inkasszó rendszerű átterhelés kerül alkalmazásra az OEC *gyógyszertárból* történő vételezéseknél, a *központi diagnosztikai egységek* fekvőbetegeknél nyújtott szolgáltatásainál, valamint a nem egészségügyi szolgáltatások igénybe vételénél. A *központi diagnosztikai egységek* szolgáltatási elszámolási rendjét a szabályzat melléklete tartalmazza. A nem egészségügyi szolgáltatások közül a szállításról, a házi nyomdai szolgáltatásokról, a könyvtári szolgáltatásokról, a beteg-élelmezésről, a textiltisztításról és a szállításról a tárgyhót követő hónap 5-ig kell feladást készíteni az igénybevevő szervezeti egységek értesítésével egyidőben.



A külső szervektől igényelt szolgáltatások megrendeléséhez (lekötéséhez) a Gazdasági Igazgatóság ellenjegyzése szükséges. A keretfelhasználás a számla és a szervezeti egységnél a teljesítés igazolására jogosult munkatárs aláírásával hitelesített számla alapján kerül rögzítésre felhasználásként.

Szankciókat von maga után a megrendelés ellenjegyzésének elmulasztása, a számla késedelmes bemutatása, vagy a nem megfelelő számla igazolási eljárás miatt keletkező teljesítési határidő túllépése és az emiatt fizetendő kötbér, vagy késedelmi pótlék. Közvetlen beszerzést a megrendeléskor lekötésként, számla alapján pedig a lekötés feloldása mellett felhasználásként kerül rögzítésre.

A központi raktárból történő vételezés esetében a szervezeti egység erre jogosult képviselőjének aláírásával igazolt kivételi jegy alapján a beszerzési áron történik a keret terhelése.

## **6. Szankciók**

### **6.1. Adatszolgáltatási hibák, határidő elmulasztása**

Az OEP felé történő adatszolgáltatási határidő elmulasztása esetén féléves vezetői prémium nem fizethető ki. A határidő elmulasztásából eredő az OEC-et ért kárt, a mulasztást elkövető szervezeti egységnek kell megfizetnie.

A számlák kifizetésének a szervezeti egység hibája miatt felszámított késedelmi kamat az adott szervezeti egységet terheli. (Ennek mértéke a mindenkori szerződésben rögzített mértékű késedelmi kamat.)

### **6.2. Szabálytalan beszerzés**

***Szabálytalan beszerzés esetén a szankció mértéke a számla értékének 10 %-a, amely az egység előirányzatán automatikusan leterhelésre kerül.***

A szabálytalan beszerzés esetén a vezetői prémium 50 %-kal csökkentendő. A szabálytalan beszerzés a közvetlen beszerzési jogosítvány megvonását is maga után vonja.

### **6.3. Eljárás kerettúllépés esetén**

Kerettúllépés esetén anyagi ösztönzés, vezetői prémium, jutalom nem fizethető. Két hónapot meghaladó időtartamú hiány esetén állás csak Elnök engedélyével tölthető be.

Három hónapot meghaladó hiány esetén a határozott időre foglalkoztatott közalkalmazott jogviszonya nem hosszabbítható meg.

Öt hónapot meghaladó hiány esetén az OEC Elnöke a gazdálkodási jogkört felfüggeszti. A jog az egyensúly központi intézkedésekkel történt helyreállítása után csak hat hónappal később adható meg újra.

Az előirányzat túllépése esetén a szervezeti egységek az OEC számláján megjelenő bevételeiket (különféle pénzeszközök, támogatások, stb.) **alapfeladataik ellátásához kötelesek átcsoportosítani**. Erre vonatkozó döntésüket az intézetvezető aláírásával hitelesítetten kell jelezniük. Túllépés esetén automatikusan belép a közvetlen beszerzési jogosítvány megvonása, továbbá a terheléseknél az alábbi prioritási sorrend érvényesítése:

- bér és járulékai
- gyógyszer, fertőtlenítőszer és életmentő anyagok,
- központi diagnosztikai szolgáltatások,
- betegélelmezés,
- textil-tisztítás,
- egyéb (irodaszer, nyomtatvány, egyéb szakmai anyag, telefon, stb).

Az egyes kifizetési jogcímek az előirányzat mértéke függvényében a fenti prioritási sorrendben kerülnek teljesítésre.

A dologi keretek 10% feletti túllépése esetén nem jár vezetői prémium.

Féléves keretre vetített hiány 5% alatti mértékéig a prémium fele, 5-10% között a negyede fizethető ki.

A havi előirányzat 15 % feletti túllépése esetén anyagi ösztönzés nem fizethető.

Egymást követő két hónapban fennálló 20%-os mértéket meghaladó hiány esetén a gazdálkodási jogkört felfüggesztjük és az intézetvezető jogkörét az illetékes Elnökhelyettes, veszi át.

## 7. Hatálybalépés

A jelen szabályozás szerinti belső gazdálkodási és elszámolási rend az OEC tanácsa és az Egyetemi Szenátus általi elfogadás után lép hatályba. A gazdálkodási rend az országos finanszírozási rend, a jogszabályi környezet és az egyetemi gazdálkodási szabályozás esetleges megváltozásakor módosításra kerül.

Pécs, 2003. február

Ferenc József  
Gazdasági Igazgató

Dr.Kosztolányi György  
Elnök